

Lapua, Kurikka, Kuortane ja Alavus

Kestävät -ilmastoyhteistyöllä uusia
ratkaisuja kuntiin

www.kestavatkunnat.fi

Johanna Punkari, Kestävät –ilmastoyhteistyö
projektipäällikkö

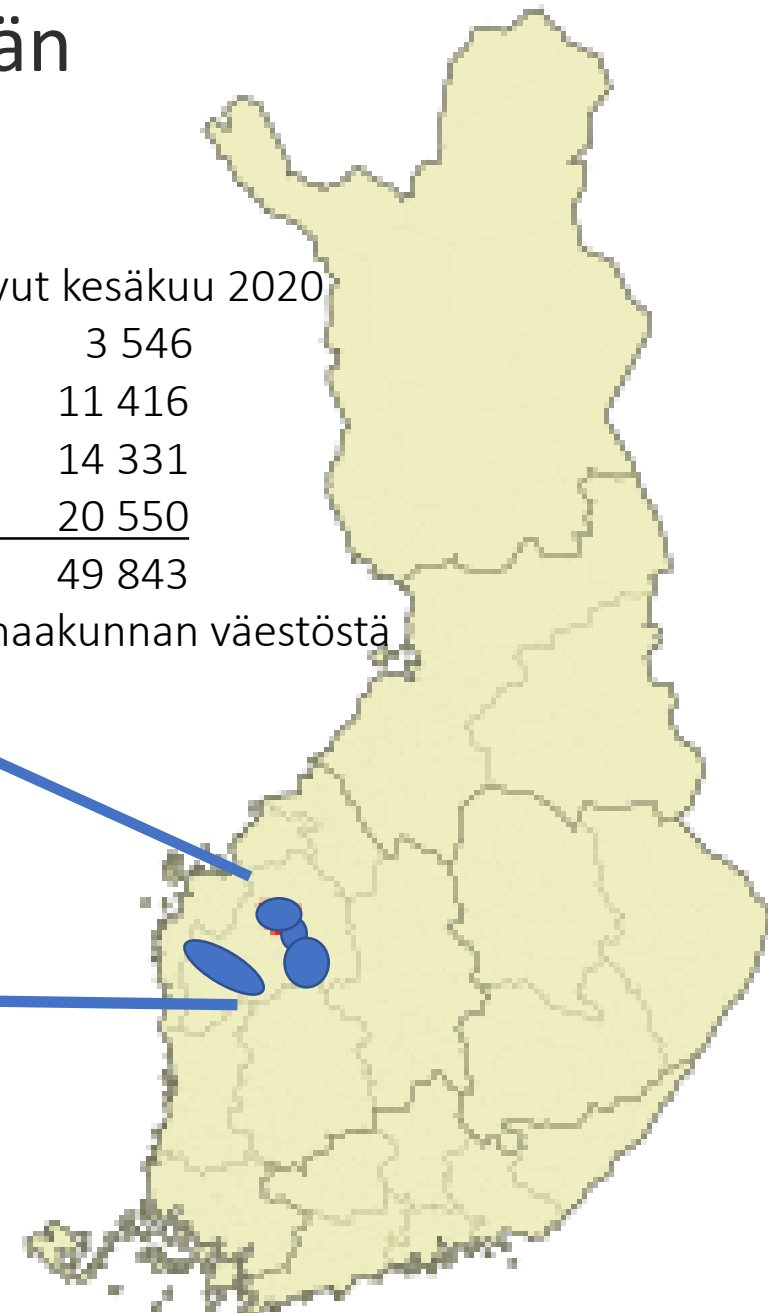
KESTÄVÄT on neljän eteläpohjalaisen kunnan Alavuden, Kuortaneen, Kurikan ja Lapuan yhteistyötä kestävän kehityksen ja ilmaston eteen

Asukasluvut kesäkuu 2020

Kuortane	3 546
Alavus	11 416
Lapua	14 331
Kurikka	20 550
<u>Yhteensä</u>	<u>49 843</u>

n. 27 % maakunnan väestöstä

Yhdistävänä tekijänä maaseutumaisuus, samankaltaiset haasteet, alueelliset intressit ja yhteinen tahtotila.

Perustoimintamme pilareita

Valtuustoissa
hyväksytty yhteinen

Ilmastostrategia

Kuntakohtaiset

Energiansäästötiimit

Kuntakohtaiset

Kestävän kehityksen
ohjelmat

Kampanjat

Kiroileva Siili, Voimala,
Koulutukset,
Ilmastomatkat,
Uutiskirje,
Nettisivut,
Some

Yhteistyö

Kuntien kesken
Kuntien sisällä
Jätehuoltoyhtiön kanssa
Verkostojen kanssa

KETS 2014- 2025

Energiatehokkuus-
sopimus

Ympäristöministeriön Kuntien ilmastohankkeet – ohjelmasta tukea Kestävät – ilmastoyhteistyölle vuosina 2020-2021

- Kuntien yhteisestä ilmastotyöstä päätetty mukana olevissa kunnissa vuoteen 2025 saakka
- Ympäristöministeriö myönsi haetulle hankkeelle maksimisumman, 50 000 € aikavälille 1.8.2020 – 30.11.2021. YM tuki 60 % hankkeen kokonaiskustannuksista.
- Budjetti: 83 400 €
- Kunnat rahoittavat 40 % hankkeesta 33 400 €

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

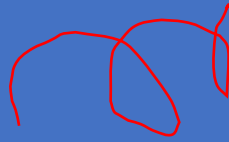
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kestävät –
ilmastoyhteistyössä
tehdään hankeaikana
monta isoa asiaa

Yhteistyö kuntien välillä ja sisäisesti

- Kuntajohtajien ilmastofoorumi
- Energiansäästötiimit

Toiminnan tavoitteet

- Yhteisen ilmastostrategian päivitys
- Kuntakohtaiset kestävän kehityksen ohjelmat

Selvitetään lähtökohta

- Kuntien kiinteistöjen ja ajoneuvojen vihreän energian käyttö ja tavoitteet
- Indikaattorit

Yritykset mukaan

- Kohtaamispaikka ”ilmastotekoja kunnan alueella”
- Mukana kunnan ja yritysten ilmastoteot

Koulutus ja ilmastomatkat

- Kuntien henkilöstön koulutus
- Ilmastomatkat

Toimitaan yhdessä tavoitteiden saavuttamiseksi 2020-2025!

- Teemme ilmastotyötä yhdessä ja toisilta oppien.
- Päivitämme kuntakohtaisia kestävän kehityksen ohjelmia ja edistämme ohjelman mukaisia toimenpiteitä kunnissa. Ohjelmien myötä kunnat voivat painottaa ilmastotyössä omalle kunnalle tärkeitä ja toteutettavissa olevia toimenpiteitä.
- Etsimme sopivat indikaattorit työn ja tavoitteiden seuraamiseksi.
- Kehitämme kuntien hankintaohjeita sisältämään enemmän laadullisia kriteereitä koskien energiatehokkuutta ja ympäristöystävällisyyttä, huomioiden lähialueiden tuotannon ja työllisyyden
- Panostamme henkilökunnan toimintatapoihin edistääksemme energiatehokkuutta. Pienillä toimilla voimme saavuttaa suuret säästöt.
- Käynnistämme erilaisia toimintaa tukevia projekteja ja yritämme hankkia niille rahoitusta.
- Olemme mukana kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa.

Lapuan kaupungin

Kestävän kehityksen ohjelma

2017 - 2025

Näkyvyyttä ulospäin

Kuvassa projektipäällikön lisäksi muut asiantuntijat (Belgiasta, Saksasta ja Italiasta), järjestäjät sekä Interreg Europen johtaja Eupenin tilaisuudessa toukokuussa 2018

- www.kestavatkunnat.fi sivusto
- Maakunnalliseen ilmastofoorumiin osallistuminen ja ilmastotiekartan valmisteluyhteistyöverkosto
- Kuntaliiton Ilmastokunnat –verkostoyhteistyö
- Näkyvyys Kuntien energiatehokkuussopimusten yhdyshenkilöpäivillä
- Interreg Europe EAKR-rahoitusohjelmassa Ilmastoyhteistyömme on kirjattu hyväksi eurooppalaiseksi käytännöksi
- Yhteistyötä ja sen tuloksia on esitelty
 - 2018 Veronassa
 - 2019 Eupenissa Belgiassa
 - 2019 kansainvälisessä webinaarissa
 - 2020 Ranskan Bretagnen ja Normandian alueiden kunnille
 - Lukuisissa kansallisissa tilaisuuksissa
- Eupenin vertaistukitilaisuuteen osallistuneiden kesken haettiin Life –hanketta syksyllä 2020

Sisäisen näkyvyyden lisääminen

- Valtuutetuille tiedottaminen toiminnan tuloksista kuntakohtaisesti kerran vuodessa
- Kuntajohtajien sitoutuminen avainasemassa suoraa viestintää ja yhteistyötä kuntajohtajien ilmastofoorumilla
- Uutiskirje koko henkilöstölle ja valtuutetuille sekä sidosryhmille kaksi kertaa vuodessa
- Energiansäästötiimeissä vaikuttavat esimiehet

www.kestavatkunnat.fi + kuntien omat sivut

@kestavatkunnat

www.facebook.com/kestavatkunnat

TILAA KESTÄVÄ UUTISKIRJE

Tilaa kestävät-uutiskirje ja saat silloin tällöin ajankohtaisia kuulumisia toiminnastamme sekä vinkkejä tavallisen kuntalaisen ilmastotekoihin.

ILMINKKAA ILMASTOTEKO

Olemme kiinnostuneita pienistä ja suurista tavallisen kansalaisen ilmastoteoista. Kerro siitä meille!

LÄHETÄ

Älä ota enempää
kuin jaksat syödä. :)

Tähtettä nollat

Kuortaneella panostetaan ruokahävikin vähentämiseen

Ruokahävikkiä on mitattu kahteen eri otteeseen Kuortaneen kunnan suurimmissa ruokailuyksiköissä vuosina 2013 ja 2018. Puntarissa olivat tähderuoka (ruoka, jonka ruokailija heittää biojätteisiin) ja ylijääntä ruokaa, joka on lähetetty lähetyksellä, jota ei voida hyödyntää...

Ilmastotoikoja kunnan alueella

Pyrimme kertomaan jatkossa yhä paremmin
jo tehdyistä ilmastotoimista ja
energiatehokkuutta parantavista
hankinnoista jne myös ulospäin

Haastamme myös alueemme yritykset
mukaan!

Käyttöveden säästösuutinten vaihto vähentää vedenkulutusta tuhansien eurojen edestä

Säästösuuttimet säästävät vettä ja energiaa. Kuortaneen kunnassa on asennettu useisiin kiinteistöihin vedenkulutuksen säästösuuttimet. Vedenkulutus on vähentynyt tuhansilla litroilla vuodessa. Vedenkulutuksen lisäksi myös energiaa on säästynyt lämpimän veden kulutuksen...

Ilmanvaihdon lämmön talteenottoa lisätty ja parannettu useassa kohteessa

Vuonna 2016 Lapuan uimahallin remontin yhteydessä ilmanvaihto uusittiin lämmön talteenotolla. Vuonna 2017 Ritamäen koulun ilmanvaihdon saneerauksessa uusittiin lämmön talteenotto. Uusittiin myös Kauhajärven ja Ruhan kouluilla ilmanvaihtojärjestelmien osalta uusittiin lämmönvaihto lämmön talteenotto. Sosiaalikeskuksessa...

Rakenteiden lämmön tehdään remonttien

Lapuan kaupunki on vuosien 2016-2019 välillä lisännyt rakennusosien lämmön talteenottoa lisäeristämällä ulkosivut, vaihtamalla ikkunoita kiinteistöissä ja lisäeristämällä lämmönvaihtojärjestelmät. Hellaanmaan koululla...

Kuntien energiatehokkuus
osana kaupungin ilmastotoimia

Kuntajohtajien ilmastofoorumi

Energiatohokkuussopimuksen toteutumisen seuranta on iso osa kuntien ilmastotyötä

Alavuden kaupungin
Energiatohokkuustoimet
Energiatohokkuussopimus

Kurikan kaupungin
Energiatohokkuustoimet
Energiatohokkuussopimus

Kuortaneen kunnan
Energiatohokkuustoimet
Energiatohokkuussopimus

Lapuan kaupungin
Energiatohokkuustoimet
Energiatohokkuussopimuskaudella 2014 - 2025

LAPUA

Vuonna 2020

86 MWh

Vuoden 2020 energiatohokkuussopimuksen säästöt vuositasolla

Vuodesta 2017 alkaen

662 MWh

kaikkien investointien (v. 2017) saavutettu vuosisäästö yhteensä

Vuonna 2020

840 MWh

Vuoden 2020 energiatohokkuussopimuksen säästöt vuositasolla

Vuodesta 2014 alkaen

2 624 MWh

kaikkien investointien (v. 2014) saavutettu vuosisäästö yhteensä

Vuonna 2020

239 MWh

Vuoden 2020 energiatohokkuussopimuksen toteutumisen säästöt vuositasolla

Vuodesta 2014 alkaen

2 595 MWh

kaikkien investointien (v. 2014-2020) avulla saavutettu vuosisäästö yhteensä v. 2020

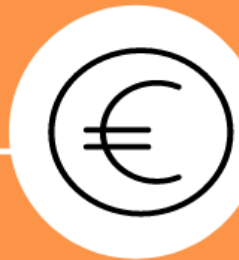

16 763 € (alv 0)

16 kpl

sähkölämmitteisen omakotitalon vuosittainen kulutus

223 662 € (alv 0)

2 457 226 € (alv 0)

energiatohokkuutta parantavat investoinnit 2014-2020

SÄÄSTÖ-TAVOITE
2280 MWh
vuoteen 2025
mennessä

Säästötavoitteesta saavutettu 114 %

87 458 €

myönnettyt energiatuet, kävelyn ja pyöräilyn ohjelmatuki 2014-2020

173 kpl

omakotitalon vuosittainen sähkönkulutus

Tärkeää on tietää mitä halutaan muuttaa

Kulvih
en
käy

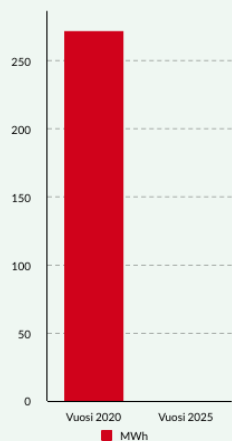

Kurikan uusiutu käyttö t

0%

Kurikan kaupunki luop kokonaan öljylämmityskohteista vuoteen 2025 mennessä.

Kurikan kaupungin Öljylämmityskoh vuosina 2020 - 2025

Kokonais
Kaukolär
Kaukolär
Maaläm
Puupelle
Maaläm

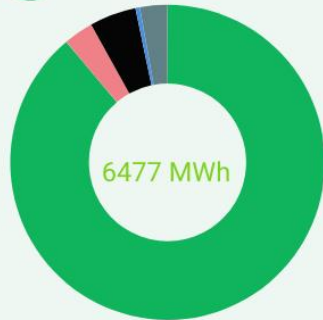

Kuortaneen vihreän energian käyttö

Tämä dokumentti sisältää Kuortaneen sekä kunnan omien työkalu- ja kiinteistö- ja ulkovalaistuskäytön kiinteistö-

Kuortaneen kunnan energian käyttö

Vihreää lämpöä 94,75 %

Kokonaisenergiankäyttö 6835 MWh

Kaukolämpö, puupohjaiset (88.87%)
Lämpöpumput (3.06%)
Kaukolämpö, öljy (0.45%)
Sähkölämmitys (2.82%)
Öljy (4.8%)

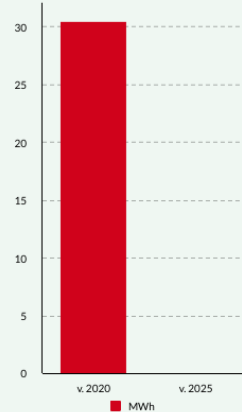
Kuortaneen uusiutuvan energian käyttö tulevaisuudessa

0%

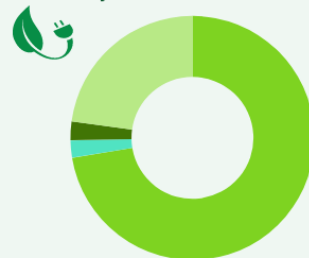
Kuortane on luopunut kokonaan öljystä lämpöenergian lähteenä vuoden 2021 aikana

Kuortaneen kunnan energian käyttö

Öljylämmityskohteet vuosina 2020 ja 2025

Vihreän energian osuus sähkö- ja lämpöenergian käytössä vuonna 2025

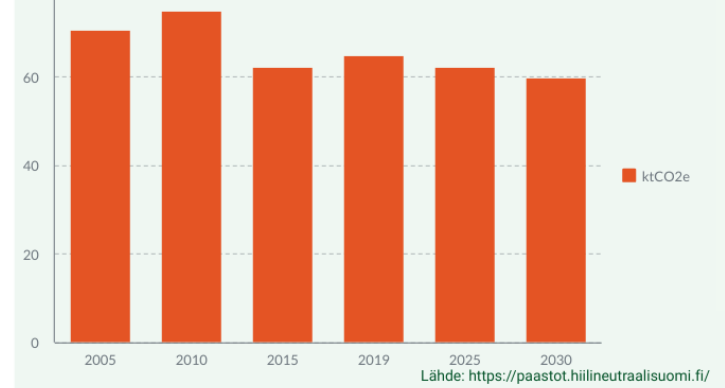
Kaukolämpö 6,1 GWh (72.4%)
Sähkö lämmitys 193 MWh (2.29%)
Maalämpö 209 MWh (2.48%)
Sähkö 1.9 GWh (22.83%)

Vuosien 2025 ja 2030 päästöarvot ovat laskennallisia arvioita

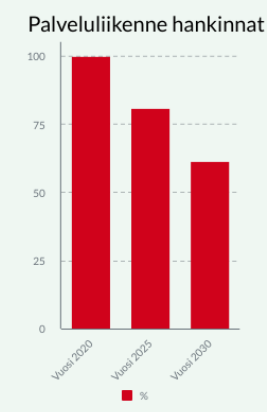
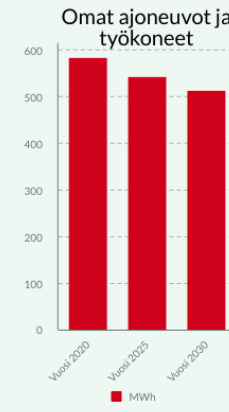
100 % vihreää energiaa
Kuortaneen sähkö- ja lämpöenergia tulevat puhtaasti uusiutuvista energianlähteistä vuonna 2025

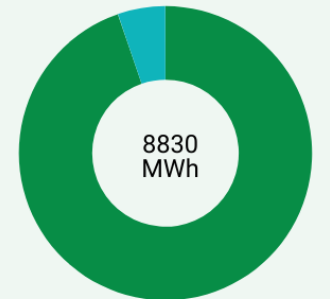
Kuortaneen kasvihuonekaasupäästöjen kehitys (vuodet 2025 ja 2030 arvioita)

Fossiilisten polttoaineiden väheneminen kunnan omien ajoneuvojen ja työkalu- ja työkoneiden käytössä

Kuortaneen kunnan käyttämästä energiasta uusiutuvaa energiaa 94,7 % vuonna 2030
Huom! Ei mukana liikennettä.

Kokonaisenergiankäyttö 9345 MWh
Uusiutuvat energialähteet (94.74%)
Uusiutumattomat energialähteet (5.26%)

Lähde: Energiatehokkuussopimuksen raportointi

Lähde: Energiatehokkuussopimuksen raportointi

KESTÄVÄT
TEHDÄÄN YHDESSÄ ILMASTOTYÖTÄ

Ilmastotyö perustuu ilmastonmuutoksen torjuntakeinojen tehostamiseen kustannustehokkuutta ja sopeutumistoimia unohtamatta – esimerkkejä kuntien toimista

Alavus, Kuortane, Kurikka ja Lapua

Alavudella paljon vesistöjen kunnostustoimia

Vedenkorkeuden säätötoimia Alavuden Saarijärvellä, Iso-Allasjärvellä, Vähä-Allasjärvellä ja Alavudenjärvellä. Iso- ja Vähä-Allasjärvi kuuluvat Nurmonjoen säännöstelyihin latvajärviin ja niiden säännöstelystä vastaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. Järviä säännöstellään Nurmon- ja Lapuanjoen tulvien vähentämiseksi.

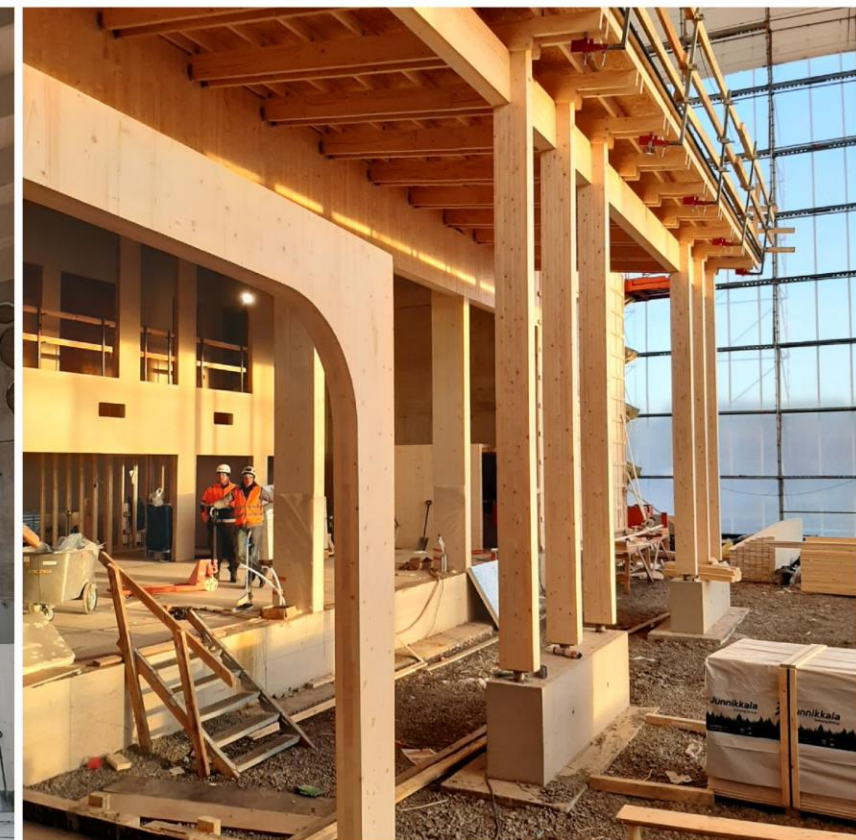
Ravinteet kiinni-maisema auki –hanke Alavudella

- Vesikasvien niittoa
- kiintoaineiden poistoa ruoppaamalla
- lampaat kosteikon penkereiden ympäristöhoitajina
- havainneluontopolku siltoineen

Kuortaneella käytetään uusiutuvaa energiaa ja rakennetaan CLT:stä

- Vihreä sähkö käytössä
- Kaukolämpö tuotettu uusiutuvilla
- Maalämpö/
ilmavesilämpöpumpputekniikka käytössä
- Viimeisistä öljykohteista luovuttu v. 2021
- Rakennetaan puusta ja puretaan turhia
- Harkinnassa sähköauto ja sähköpyörä
kunnan henkilöstön käyttöön
- Biokaasuselvitykset käynnissä
- Tulossa pyöräilyn ja kävelyn
edistämistoimia
- Korkea paikallisuusaste hankinnoissa
vähentää liikkumisen päästöjä
- Ruokahävikin vähentäminen ja
tarjottimettomuuskokeilut

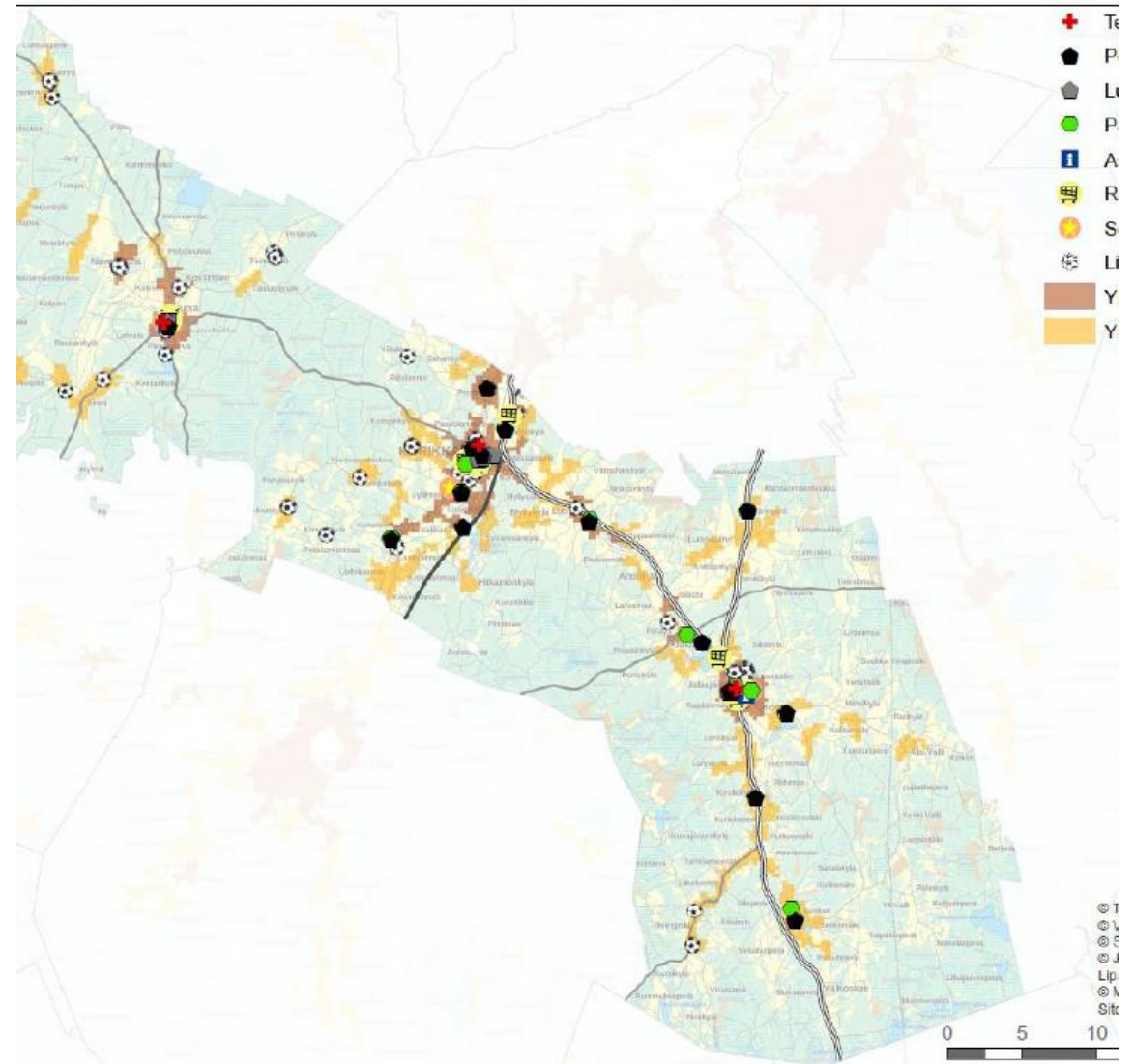

Kurikan liikkuminen kestävämmäksi

Kurikassatehtiin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma: epävirallisia maastopyöräreittejä virallisiksi, kestäväen lähimatkaillen kehittämisen teemareittien avulla, kolmen keskustaajaman yhteys pyöräillen

Kurikan kaupungille myönnettiin Traficomien tuki kävelyn ja pyöräilyn kehittämishojelman laatimiseksi - teemana pyörällä päästä päähän

- Mukana projektissa poikkihallinnollinen työryhmä, pyöräilyseuroja ja asukkaita
- Ohjelma valmistui keväällä 2021 - Tavoitteena ohjelma, josta hyötyä koko kunnalle, sen seuroille ja asukkaille
- Toteutus on nyt käynnissä ja kesän aikana kaupungin pyöräilykampanjat ovat keränneet valtavan määrän osallistujia ja pyöräiltyjä kilometrejä
- Pyöräilyreitteihin panostetaan kaikissa keskuksissa ja luodaan reitit keskustaajamien välille
- Turvallisuus ja terveys kärkiteemoina
- [Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelma \(traficom.fi\)](https://traficom.fi)

Kurikan ruokapalvelut tekevät isoja panostuksia ruokahävikin vähentämiseksi ja samalla säästetään ympäristöä

- Tarjottimettomuus lähes koko kaupungissa
- ResQ club
- Erävalmistus
- Vastuullisuus näkyy vuositeemoissa
- Jatkuva hävikin seuranta
- Kestoastiat kertakäyttöisten tilalle mm. opiskelijakahviloissa jne
- Sisäinen kierrätys

Lapuan kaupungin puutarhatoimi vaalii luonnon monimuotoisuutta

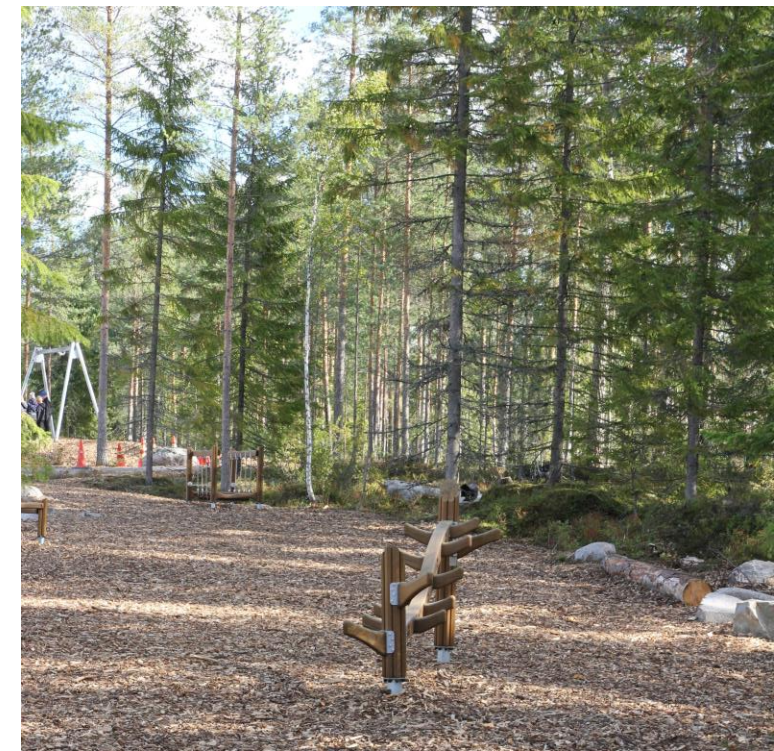
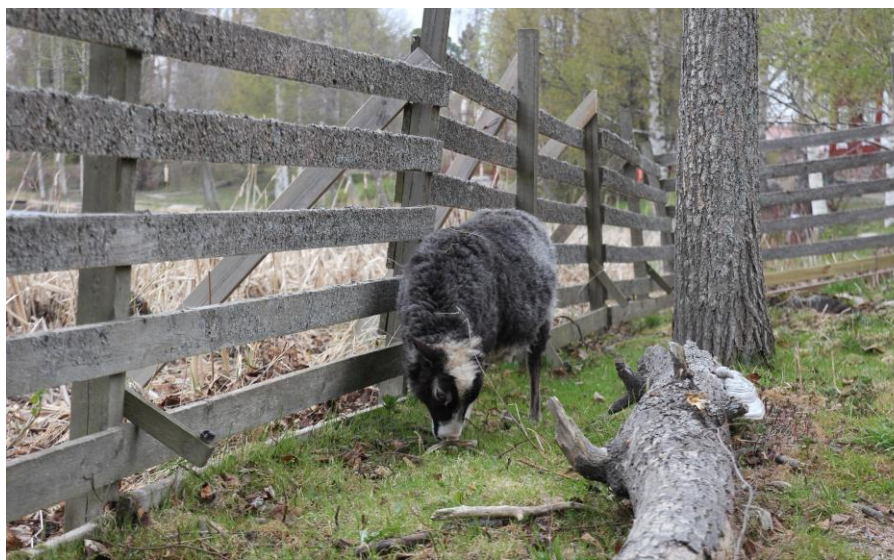
- panostetaan luonnon monimuotoisuuden parantumiseen rakennetuilla alueilla
- niitytetään nurmialueita ja hyödynnetään laidunnusta
- hyödynnetään lahoppua lasten leikkialueiden rakentamisessa ja niityillä
- leikkivälineiden osia pyritään käyttämään uudelleen muissa rakenteissa ja niekoitushiekat otetaan uusiokäyttöön
- biojätteiden kompostointi puutarhatoimessa

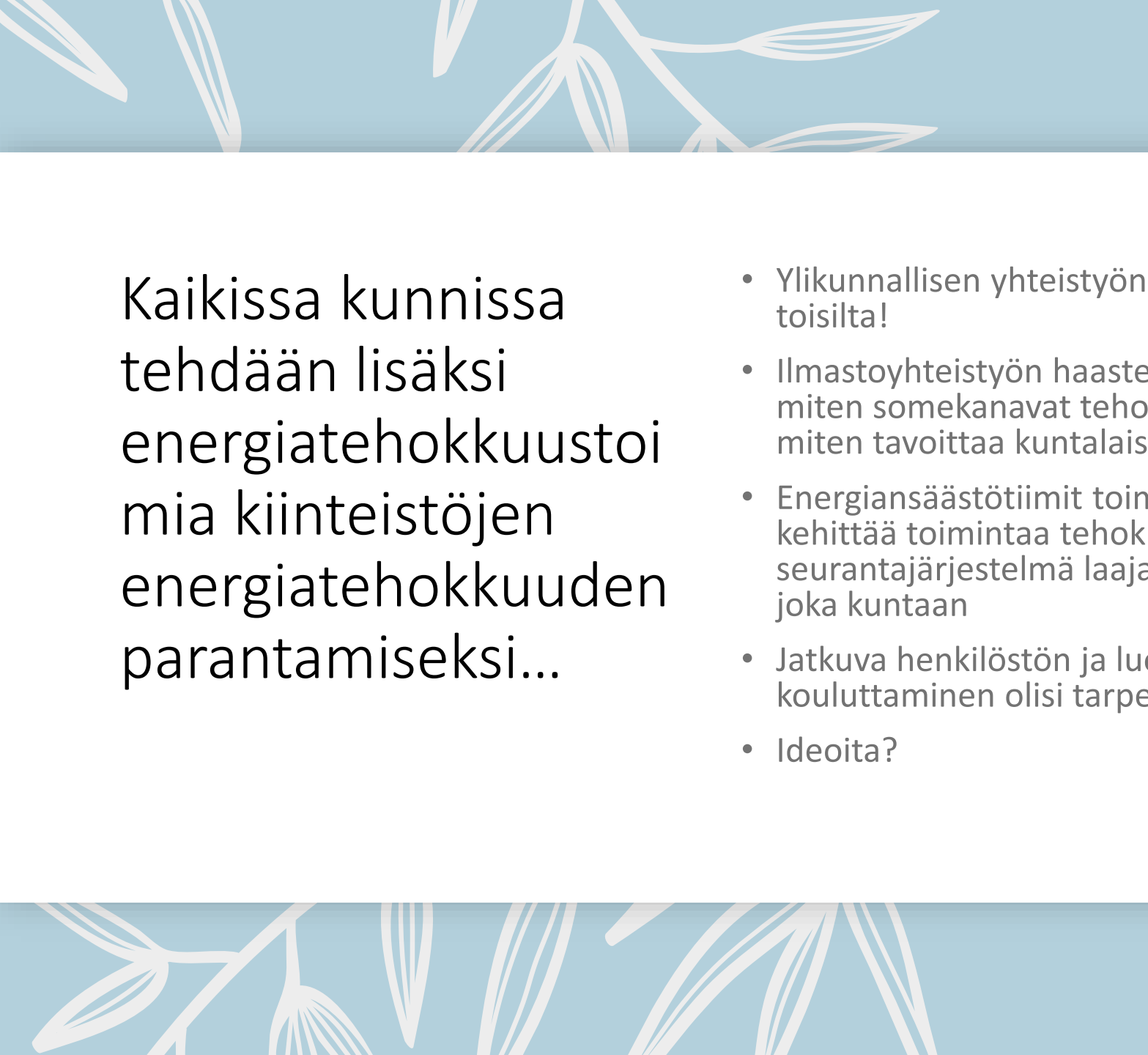
LAPUA Lapuan kaupunki

12.11. · 🌐

Viheraluepalvelut kaataa torilta lehmuksia valojen uusimisen takia. Osa puista on ollut varsin huonossa kunnossa, mutta ne saavat jatkaa elämäänsä ns. maapuina Alanurmon koulurannassa. Siellä ne saavat lahota omia aikojaan. Lahoava puu tarjoaa ruokaa ja suojaa monille kasvi- ja eläinlajeille. 🐜🐝🐟

[#lapua](#) [#parastaasukkaille](#)

Kaikissa kunnissa
tehdään lisäksi
energiatehokkuustoi-
mia kiinteistöjen
energiatehokkuuden
parantamiseksi...

- Ylikunnallisen yhteistyön etuna on mm. oppiminen toisilta!
- Ilmastoyhteistyön haasteina on esim. viestintä – miten somekanavat tehokkaampaan käyttöön ja miten tavoittaa kuntalaiset parhaiten?
- Energiansäästötiimit toimivat – jatkossa tarve kehittää toimintaa tehokkaammaksi ja luoda seurantajärjestelmä laajalle ilmastotyön mittaristolle joka kuntaan
- Jatkuva henkilöstön ja luottamushenkilöiden kouluttaminen olisi tarpeen
- Ideoita?

Lisätietoja

Kestävät -ilmastoyhteistyö

Johanna Punkari

Johanna.punkari@thermopolis.fi

044 738 0022